

The top half of the image features a complex abstract design. It includes a pink area with a yellow wavy pattern, a yellow area with a white dot pattern, and a large yellow wavy shape. A dark blue wavy shape runs horizontally across the middle. Several dark blue circles of various sizes are scattered throughout the design.

TPO- LIITON VUOSI 2021

SISÄLTÖ

Taiteen perusopetusliitto	1
Puheenjohtajalta	2
Tapahtumia ja koulutusta	3
Kestävä taiteen perusopetus	4
Taiteen perusopetus tutuksi kuntapäättäjille	5
TPO-liitto ottaa kantaa	6
Pandemia muovasi oppilaitosten arkea	7
TPO-liittoa uudistetaan	8
Talous	9
Jäsenet	9
Hallitus	10

TAITEEN PERUSOPETUSLIITTO

Taiteen perusopetusliitto on taiteen perusopetuksen edunvalvoja, asiantuntija ja aktiivinen vaikuttaja, joka nostaa esille taiteen perusopetuksen merkitystä ja asemaa muuttuvassa yhteiskunnassa.

Keskiössä on TPO-liiton jäsenliittojen yhteistyö.

Taiteen perusopetusliitto TPO ry on perustettu vuonna 2008.

ARVOMME

Asiantuntijuus Avoimuus Vastuullisuus

VISIOMME

Taiteen perusopetus on tärkeä osa valtakunnallista koulutusjärjestelmää.

TPO-liitolla on hyvät resurssit toimia taiteen perusopetuksen ja laadukkaan taidekasvatuksen edunvalvojana.

TPO-liitto on merkittävä yhteiskunnallinen keskustelija ja luovan osaamisen edistäjä.

PUHEEN- JOHTAJALTA

Kriisin keskellä harvoin pystymme ottamaan etäisyyttä ja pohtimaan - mitä arvokasta olemme tästä oppimassa? Korona on yhä läsnä Suomessa ja sairastuneita on enemmän kuin kertaakaan kuluneiden kahden pandemiavuoden aikana. Siitä huolimatta taiteen perusopetuksen ryhmät toimivat normaalisti. Olemme oppineet mukautumaan, joustamaan ja muuttamaan toimintatapojamme. Olemme myös oppineet paljon siitä, kuinka oikea-aikaisella tiedolla on kriisiaikana valtava merkitys. Tietoon pohjautuen voidaan antaa täsmällisiä ohjeita, luoda tilannekuvaa oppilaitosten ongelmista sekä välittää konkreettisia lukuja viranomaisille päätöksenteon pohjaksi.

Koronakriisin myötä Taiteen perusopetusliiton rooli on entisestään korostunut ja sen tehtävä taiteen perusopetuksen yhteisenä äänitorvena kirkastunut. Ymmärrämme paremmin myös sen, kuinka arvokasta on, että meillä on yhteinen liitto, joka edistää taiteen perusopetuksen asioita.

Oman puheenjohtajakauteni päätteeksi haluan kiittää kaikkia Taiteen perusopetusliitto TPO ry:n jäseniä erinomaisesta yhteistyöstä. Olemme viime vuosina kyenneet merkittävästi vahvistamaan taiteen perusopetuksen asemaa ja tunnettuutta osana suomalaista koulutuskenttää. Iso kiitos tästä kuuluu kaikille taiteen perusopetuksen toimijoille, liiton hallitukselle sekä ennen kaikkea liiton toiminnanjohtajalle. Tästä on hyvä jatkaa yhteistyötä uuden hallituksen ja puheenjohtajan johdolla.

MINNA HYYTIÄINEN

Puheenjohtaja 2019–2021

TAPAHTUMIA JA KOULUTUSTA

TAIDEKASVATUSPÄIVÄT

TPO-liiton järjestämällä Taidekasvatuspäivillä on pitkät perinteet. Kaikki taiteen perusopetuksen taiteenalat yhteen kokoavat päivät järjestettiin nyt ensimmäistä kertaa virtuaalisina. Päivien aikana kuultiin ja keskusteltiin mm. kestävästä taiteen perusopetuksesta, feministisestä pedagogiikasta, ruotsinkielisen taiteen perusopetuksen nykytilasta, etäopetuksesta, vaikuttamistyöstä ja taiteen perusopetuksen viitearkkitehtuurista ja tilastoinnista. Osallistujia oli langoilla yli 200.

KATSAUS TEKIJÄNOIKEUSLUPIIN JA TUKEA VIESTINTÄÄN

Keväällä yhdessä Kopioston kanssa järjestetyssä webinaarissa keskityttiin uusiin taiteen perusopetuksen tekijänoikeuslupiin ja siihen, mitä ne mahdollistavat etä- tai lähiopetuksessa. Kuulolla oli noin 80 osallistujaa.

Syksyllä vuorossa olivat viestintäsuunnitelmat ja vaikuttamisviestintä oppilaitoksissa. Yhdessä TPO-liiton jäsenjärjestöjen ja Suomen Konservatorioliiton kanssa toteutettuun webinaarikokonaisuuteen osallistui noin 130 viestinnästä kiinnostunutta. Noon Viestintä Oy:n toimitusjohtaja ja viestinnän asiantuntija Noora Jokisen vetämässä koulutuksessa kuultiin myös hyviä käytännön esimerkkejä taiteen perusopetuksen oppilaitosten toteuttamasta viestinnästä.

KESTÄVÄ TAITEEN PERUSOPETUS

Taiteen perusopetuksen kestävyysindikaattorit lanseerattiin vuoden alussa Taidekasvatuspäivillä. Indikaattoreiden avulla oppilaitoksen koko henkilöstö voi yhdessä arvioida oppilaitoksensa toimintaa kestävyiden näkökulmasta. Indikaattorit laadittiin vuosina 2018-2020 ELY-keskuksen rahoituksella yhdessä OKKA-säätiön kanssa toteutetussa Kestävä taiteen perusopetus -hankkeessa.

Helmikuussa indikaattorit vahvistettiin osaksi OKKA-säätiön ylläpitämää Oppilaitosten kestävä kehityksen sertifiointia. Vastaavia indikaattoreita käytetään myös muissa koulutusmuodoissa.

Syksyllä ensimmäiset oppilaitokset ryhtyivät arvioimaan toimintansa kestävyttä indikaattoreiden avulla. Arviointikeskustelut osoittivat, miten paljon oppilaitoksen toiminnassa voi olla jo valmiiksi kestävä, ja miten tärkeää asioiden sanoittaminen ja näkyväksi tekeminen on. Kierrätyksen ja lajittelun lisäksi yhdessä pohditaan ekososiaalisen sivistyksen eri ulottuvuuksia.

Onnistunut arviointiprosessi vahvistaa henkilöstön osallisuutta ja yhteisöllisyyttä, sekä muistuttaa taidekasvatuksen merkityksellisyydestä.

© Hurja Piruetti

TAITEEN PERUSOPETUS TUTUKSI KUNTAPÄÄTTÄJILLE

Kuntavaaleihin valmistauduttiin yhdessä jäsenjärjestöjen ja Suomen Konservatorioliiton kanssa. Taiteen perusopetus tuo kuntaan elinvoimaa ja elävyyttä, työpaikkoja ammattilaisille ja hyvinvointia lapsille ja nuorille. Näitä vaikutuksia avasimme suomeksi ja ruotsiksi laaditussa sähköisessä esitteessä, jota oppilaitoksia kannustettiin hyödyntämään paikallisessa vaikuttamistyössä yhdessä alueen muiden taiteen perusopetuksen toimijoiden kanssa.

Viestimme tuleville päättäjille oli kirkas: Toimivassa ja elinvoimaisessa kunnassa on tarjolla monipuolista taideopetusta, taiteen perusopetuksen ammattilaiset ovat mukana kehitystyössä ja taideopetuksen resurssit ovat kunnossa.

Sosiaalisessa mediassa osallistuimme KULTA ry:n Kultainen papukaijamerkki kampanjaan. Kampanjassa eri kuntien onnistuneita taiteen ja kulttuurin tekoja ja toimintamalleja nostettiin esiin antamalla niille kultainen papukaijamerkki.

Syksyllä paikallisen vaikuttamistyön tukeminen jatkui. Kuntapäättäjille suunnattu esite painettiin ja lähetettiin noin sadalle oppilaitokselle eri puolilla maata. Yhdessä alueensa muiden taiteen perusopetuksen toimijoiden kanssa oppilaitokset sopivat esitteen toimittamisesta valtuutetuille. Tätä kautta oli mahdollista tavoittaa yli 8 000 kuntapäättäjä.

TPO-LIITTO OTTAA KANTAA

Taiteen perusopetus on monipuolinen taiteen opetuksen ja harrastamisen muoto ja osa Suomen koulutusjärjestelmää. TPO-liitto osallistuu ja ottaa kantaa koulutusta, taidetta ja kulttuuria sekä harrastamista koskevaan keskusteluun.

Koronapandemia väritti toimintavuonna edelleen vahvasti TPO-liiton lausuntoja ja kannanottoja. Päättäjille ja viranomaisille viestittiin ahkerasti poikkeusolojen mukanaan tuomista muutoksista alalle, sekä aiheutuneista lisärahoitustarpeista. Myös pandemiasta johtuvaan säädösvalmisteluun otettiin kantaa useampaan otteeseen.

Vuoden aikana lausunnolla oli myös muita merkittäviä tulevaisuutta suuntaavia esityksiä ja selvityksiä, kuten Koulutuspoliittinen selonteko, selvitys lukiodiplomien kehittämisestä, Kansallinen lukutaitostrategia sekä osaamisen tunnistamista ja tunnustamista vapaassa sivistystyössä vahvistava hallituksen esitys. Esitys pohjusti myös taiteen perusopetuksen osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen edistämistä. Syksyllä opetus- ja kulttuuriministeriö teetti selvityksen taiteen perusopetuksen oppilaitosten halukkuudesta ja valmiuksista kirjata suoritettuja opintoja KOSKI-tietovarantoon.

Harrastamisen Suomen mallista käytiin vuoden aikana vilkasta keskustelua. TPO-liitto viesti taiteen perusopetuksen näkökulmaa opetus- ja kulttuuriministeriölle, ja keskustelua käytiin myös mm. Suomen taide- ja kulttuurikasvatuksen Observatoriossa ja Harrastusverkostossa, joissa TPO-liitto on mukana.

PANDEMIA MUOVASI OPPILAITOSTEN ARKEA

Vuoden 2020 lopulla kysyimme taiteen perusopetuksen oppilaitosten johdolta ja henkilöstöltä miten pandemia on muuttanut heidän työtään ja toimintaympäristöään, ja mitä vaikutuksia sillä voi olla tulevaan? Kysely toteutettiin yhdessä Opetusalan ammattijärjestö OAJ:n, Kansalaisopistojen liiton, Kansanopistoyhdistyksen, Suomen Kuntaliiton, Suomen konservatorioliiton, Opetushallituksen ja opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Vastaajia oli yhteensä 1 084, joista taiteen perusopetusta edusti 520. Kevään 2021 aikana purimme kyselyn vastauksia ja pohdimme niiden antia kolmen blogitekstin sarjassa, jotka julkaistiin TPO-liiton verkkosivuilla. OAJ julkaisi syksyllä laajemman raportin kyselyn tuloksista.

Kysely osoitti, että nopea digitaaliseen oppimisympäristöön siirtyminen sai osan opettajista ja oppilaista innostumaan, toiset kuormittumaan. Verkkopedagogiikan uskotaan kuitenkin tulleen jäädäkseen, joten tämä tulisi jatkossa huomioida muun muassa opettajien koulutuksessa.

Yhteinen kokemus nopeasti muuttuneesta toimintaympäristöstä korosti toisaalta työyhteisön ja oppilaan kohtaamisen tärkeyttä.

Myös johtaminen koki muutoksia, ja esimerkiksi työhyvinvoinnin välineitä ryhdyttiin kehittämään paremmin etä- ja hybridityötä tukeviksi.

TPO-LIITTOA UUDISTETAAN

TPO-liiton vuosien 2020–2025 strategiaan on kirjattu, että liitolla on hyvät resurssit toimia taiteen perusopetuksen ja laadukkaan taidekasvatuksen edunvalvojana. Keskeinen päätös toimintavuoden aikana kohti tämän tavoitteen toteutumista oli liiton hallituskokoonpanon uudistaminen. Vuosikokous päätti sääntömuutoksesta, joka avasi hallitustyöskentelyyn osallistumisen myös muille kuin jäsenjärjestöjen edustajille.

Vuoden 2022 alusta kautensa aloittavaan hallitukseen kutsuttiin puheenjohtaja ja puolet jäsenistä yhteiskunnan eri toimialoilta. Näin liiton osaaminen ja asiantuntijuus laajenee ja monipuolistuu.

Samalla muodostettiin jäsenjärjestöjen puheenjohtajista ja toiminnanjohtajista koostuva ryhmä. Tämän myötä avautuu uusi foorumi keskustelulle taiteen perusopetuksesta sekä TPO-liiton toiminnan suuntaamisesta ja kehittämisestä.

KIITOS HALLITUKSELLE JA PUHEENJOHTAJISTOLLE

TPO-liitto kiittää lämpimästi kautensa vuoden 2021 loppuun päättäneitä hallitusta, sen puheenjohtaja Minna Hyytiäistä ja varapuheenjohtaja Jouni Auramoja sekä kokouksiin osallistuneita asiantuntijoita!

Liiton toiminta otti kaudellanne suuria harppauksia eteenpäin. Puheenjohtajisto ja hallitus työskentelivät tiiviisti ja aikaa ja vaivaa säästämättä vieden läpi isoja, liittoa ja sen tulevaisuutta vahvistavia uudistuksia.

TALOUS

Tilikauden ylijäämä oli 6 466,38 euroa. Talousarviota jouduttiin pandemian aiheuttamista muutoksista johtuen päivittämään vuoden aikana. TPO-liitto sai opetus- ja kulttuuriministeriöltä toiminta-avustusta 78 000 euroa ja pandemiasta johtuvaa lisätukea 5 000 euroa.

Yhdessä Suomen Konservatorioliiton kanssa vuoden lopulla järjestetyn viestinnän koulutuksen osallistumismaksut nostivat tulosta. Koulutuksesta saatu tuotto käytetään vastaavaan tarkoitukseen vuoden 2022 aikana.

Liitolla oli palkattuna kokopäiväinen toiminnanjohtaja. Taloushallinto hankittiin ostopalveluna.

TPO-liiton talous nojaa valtion rahapeliteutoista myöntämään harkinnanvaraiseen toiminta-avustukseen. Toimet rahoitus pohjan vahvistamiseksi ovat liiton tulevaisuuden kannalta keskeisiä.

JÄSENET

Liitolla on kuusi yhteisöjäsentä:

Esittävien taiteiden oppilaitosten liitto ETOL ry

Käsi- ja taideteollisuusliitto Taito ry

Kuvataidekoulujen liitto ry

Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry

Suomen sanataideopetuksen seura ry

Suomen tanssioppilaitosten liitto STOPP ry

HALLITUS

PUHEENJOHTAJA

Minna Hyytiäinen

VARAPUHEENJOHTAJA

Jouni Auramo, Suomen musiikkioppilaitosten liitto SML ry

JÄSENET

Anne Honkala, Käsi- ja taideteollisuusliitto Taito ry

Johanna Kivioja, Kuvataidekoulujen liitto ry

Terhi Perälä, Esittävien taiteiden oppilaitosten liitto ETOL ry

Irmeli Toiviainen, Suomen tanssioppilaitosten liitto STOPP ry

Tiina Åhlgren, Suomen sanataideopetuksen seura

VARAJÄSENET

Kaija Kontunen-Forsblom, Suomen tanssioppilaitosten liitto STOPP ry

Pia Krutsin, Suomen sanataideopetuksen seura

Nina Rissanen, Suomen musiikkioppilaitosten liitto SML ry

Marketta Urpo-Koskinen, Kuvataidekoulujen liitto ry

Hallituksen kokouksiin osallistuivat kutsuttuina asiantuntijoina toiminnanjohtajat:

Eija Kauppinen, (1.8. alkaen) Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry

Timo Klemettinen, (31.7. asti) Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry

Milla Malmberg, Suomen tanssioppilaitosten liitto STOPP ry

Jaana Nuottanen, Kansalaisopistojen liitto KoL ry

Eliisa Sorvali, Kuvataidekoulujen liitto ry

Hallituksen sihteerinä toimi liiton toiminnanjohtaja Viivi Seirala.

Hallitus kokoontui vuoden aikana kuusi kertaa.

Taiteen perusopetusliitto TPO ry

www.artsedu.fi info@artsedu.fi

 [@TPOliitto](https://twitter.com/TPOliitto)